

MRF 2025.158

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 31. oktober 2025, j.nr. 22/11986

Stadfæstet Roskilde Kommunes påbud til Roskilde Lufthavn efter jordforureningslovens § 40 om at undersøge og afgrænse forurening med PFAS-forbindelser fra skumafprøvningsplads på lufthavnen og afklare spredningsveje via dræn og kloakledninger samt foretage risikovurdering, men ophævet påbud om at undersøge forureningens påvirkning af Skelbækken, da det ikke var meningen at oprense Skelbækken. Påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 72 ophævet med henvisning til lex specialis og MRF 2024.161 Mfk.

I september 2022 meddelte Roskilde Kommune påbud til Københavns Lufthavne A/S efter jordforureningslovens § 40 og miljøbeskyttelseslovens § 72 om at foretage undersøgelse af jordforurening på Roskilde Lufthavn. Sagen udsprang af, at lufthavnen ved en screeningsundersøgelse i 2021 konstaterede overskridelse af jordkvalitetskriteriet for PFAS-forbindelser ved en tidligere brandøvelsesplads anvendt i perioden 1973-2002 og ved en skumafprøvningsplads taget i brug i 2000 på lufthavnen. Arealet for Roskilde Lufthavn var gennemskåret af to drænledninger (Mejeriledning I og II) med tilslutning af fem ejendomme opstrøms lufthavnen og med udløb i det offentlige vandløb Skelbækken. Prøver fra tilløb til drænledningerne opstrøms lufthavnen viste en lavere koncentration af PFAS-forbindelser end ved udløbet i Skelbækken efter passage af lufthavnen. Endvidere havde overfladevand fra Roskilde Lufthavn, herunder fra befæstede arealer via branddam for skumafprøvningspladsen, udledning til Skelbækken, hvor prøver fra udledningspunktet til Skelbækken viste overskridelse af vandkvalitetskriteriet for PFAS-forbindelser med op til 700 gange. Da skumafprøvningspladsen havde været anvendt efter den 1. januar 2001, var afgørelsen meddelt med en forpligtelse om at foretage undersøgelse af forurening ved skumafprøvningspladsen, men ikke for den tidligere brandøvelsesplads. Efter påbuddet skulle lufthavnen foretage afgrænsning vertikalt og horisontalt af jordforureningen i jord og grundvand og afklare spredningsveje fra skumafprøvningspladsen til drænledninger og Skelbækken. Påbuddet indeholdt tillige vilkår om at foretage undersøgelse til afgrænsning af, hvilken påvirkning udledningen fra lufthavnen medførte for

Skelbækkens brinker og bund og en vurdering af udledningens betydning for Skelbækken økologiske tilstand. Afgørelsen blev pålagt af Københavns Lufthavne A/S, der blandt andet gjorde gældende, at jordforureningsloven ikke omfatter undersøgelser af vandløb, og at den påbudte oprensning af Skelbækken havde et omfang, der er i strid med det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. Under klagesagsbehandlingen bemærkede Roskilde Kommune, at vilkår om undersøgelse af tilstanden af Skelbækken ikke tog sigte på efterfølgende at fastlægge en forpligtelse om afværgeindsats i vandfasen for vandløbet, men sammen med øvrige delelementer af undersøgelsen skulle inddrages for at give et så retvisende billede af jordforureningen som muligt. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) lagde til grund, at det var ubestridt, at der forelå en jordforurening med PFAS-forbindelser, og at dette bl.a. var forårsaget af brandskum anvendt på skumafprøvningspladsen i en periode mellem 2000-2008. Nævnet stadfæstede herefter påbud om at afgrænse forureningen vertikalt og horisontalt og om at undersøge spredningsveje af forureningen, men ophævet vilkår om af afklare spredningsveje til Skelbækken og vilkår om at undersøge forureningens påvirkning af Skelbækken, da disse undersøgelser ikke skulle ske med henblik på oprensning af Skelbækken, men alene skete med henblik på at afklare, hvilken afværgeindsats der skal ske ved skumafprøvningspladsen efter jordforureningsloven, og nævnet mente, at sagen på dette punkt var tilstrækkeligt oplyst. Endelig ophævede klagenævnet miljøbeskyttelseslovens § 72 som hjemmel med henvisning til **MRF 2024.161 Mfk.**

Kommentar: Klagenævnets ophævelse af kommunens undersøgelsespåbud af PFAS-forurening af vandløb understreger, at der ikke kan meddeles undersøgelsespåbud, hvis det ikke sker med henblik på et efterfølgende påbud om oprensning til samme adressat, jf. **MRF 2021.129 Mfk.** Undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40 henholdsvis miljøbeskyttelseslovens § 72 kan derfor ikke

*meddeles med henblik på generelt ønske om at undersøge forureningen, men forudsætter og er begrænset til en jordforurening, hvor der efterfølgende kan meddeles påbud om oprydning, jf. bl.a. **MRF 2021.233 Mfk**, **MRF 2022.73 Mfk** og **MRF 2025.85 Mfk**. For det andet understreger afgørelsen, at proportionalitetsprincippet også gælder i forhold til, hvad der kan påbydes undersøgt ved en jordforurening, jf. ligeledes **MRF 2024.248 Mfk**, **MRF 2025.62 Mfk** og **MRF 2025.148 Mfk**. For det tredje viser afgørelsen, at mens jordforureningslovens påbudsregler kan anvendes for at undersøge forurening af grundvand, kan reglerne ikke anvendes til at påbyde undersøgelse eller oprensning af vandløb. For vandløbsforurening er det i stedet miljøbeskyttelseslovens § 69 om lovliggørelsespåbud, der skal anvendes som hjemmel, hvor der kræves culpa, medmindre forureningen må anses for omfattet af objektivi ansvar efter miljøerstatningsloven eller af miljøskadelovens særlige ordning. Det gør i den sammenhæng ingen forskel, at regionerne efter jordforureningslovens § 6 skal prioritere afværgeforanstaltninger over for forureninger, der truer eller ødelægger vandløb omfattet af vandrammedirektivet, vandplanloven og indsatsbekendtgørelsen, og at der for regionerne dermed efter jordforureningsloven foreligger en kortlægningsforpligtelse af forurening af vandløb. Denne kortlægningsforpligtelse er i øvrigt begrænset, da det er Miljøstyrelsen, der i forhold til vandplanloven og vandrammedirektivet har ansvaret for den nødvendige undersøgelse af vandløbenes kemiske tilstand. Se hertil Pagh: TfmKE 2026, s. 3.*

Stadfæstelse med ændringer af påbud om at undersøge forurening med PFAS-forbindelser i jord og grundvand i Roskilde Kommune

Sag: 22/11986

Dato: 31. oktober 2025

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter jordforureningslovens § 40, jf. § 77, stk. 1, nr. 1,^[1] og miljøbeskyttelseslovens § 72, jf. § 91, stk. 1.^[2]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Roskilde Kommunes afgørelse af 20. september 2022 om påbud om at undersøge forurening med PFAS-forbindelser ved skumafprøvningsplads ved Roskilde Lufthavn på matr.nr. [Matrikelnummer1] og matr.nr. [Matrikelnummer2], på adressen [Adresse1], 4000 Roskilde, med følgende ændringer, hvor det tilføjede er anført med *kursiv* og det bortfaldne er gennemstreget:

Vilkår 3 ændres til:

"Afklare *eventuelle* spredningsveje fra skumafprøvningspladsen *via kloakledninger, dræn eller lignende til Skelbækken og Mejeriledning I og II via dræn og ledninger i jorden*. Undersøgelserne *kan* ~~skal~~ omfatte indsamling af ledningsoplysninger samt relevante fysiske undersøgelser på arealet."

Vilkår 4 ophæves.

Vilkår 5 ændres til:

"Når forureningen er afgrænset og undersøgt tilstrækkeligt skal mængde af forurening estimeres, og der skal udføres en risikovurdering af forureningens *påvirkning af risiko for menneskers sundhed (arealanvendelse)*, grundvand og recipienter. Risikovurderingen skal være underbygget af konkrete risikoberegninger med Miljøstyrelsens risikovurderingsværktøj JAGG ~~og dels ifht. vurdering af forureningens betydning for recipientens økologiske tilstand.~~"

Vilkår 6 ændres til:

"Når forureningens spredning er tilstrækkeligt afgrænset i jord og grundvand ~~og vandløb~~, skal der udarbejdes forslag til oprensning af forureningen i området omkring skumafprøvningspladsen. Forslaget skal mindst indeholde:

1. En beskrivelse af metode og tidsplan for fuld oprensning af forureningen samt evt. alternativer hvor der efterlades forurening.
1. For hvert oprensningsscenarie skal fremgå et økonomisk overslag over oprensningsomkostningerne samt risikovurdering af evt. restforurening."

Roskilde Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[3] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[4] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene. Søgsmålsfristen efter jordforureningsloven er 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1. Søgsmålsfristen efter miljøbeskyttelsesloven er 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 17. oktober 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Københavns Lufthavne A/S, som ejer Roskilde Lufthavn (afgørelsens adressat).

Klager har den 27. januar og 31. august 2023 fremsendt uddybende bemærkninger til klagen.

Klager har navnlig anført, at der ikke er hjemmel i hverken jordforureningslovens § 40 eller miljøbeskyttelseslovens § 72 til at påbyde undersøgelser af forureningens spredning til og via to drænledninger (Mejeriledning I og II), der passerer lufthavnens område, samt forureningens påvirkning af et vandløb (Skelbækken).

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Roskilde Kommune har den 20. september 2022 meddelt påbud til Københavns Lufthavne A/S om at undersøge forurening med PFAS-forbindelser ved en skumafprøvningsplads ved Roskilde Lufthavn på matr.nr. [Matrikelnummer1] og matr.nr. [Matrikelnummer2], på adressen [Adresse1], 4000 Roskilde, samt forureningens spredning til vandløbet Skelbækken.

Om baggrunden for påbuddet fremgår bl.a. følgende af afgørelsen:

"Baggrund

Roskilde Lufthavn blev etableret i 1973. Frem til 1990 var lufthavnen ejet af staten og driften blev varetaget af Københavns Lufthavnsvæsen, hvorefter driften overgik til Københavns Lufthavne A/S.

Københavns Lufthavne A/S har i oktober 2021 udført en screening for PFAS-forbindelser i jorden ved brandøvelsespladser hvor der har været anvendt brandslukningsskum samt udløb i Roskilde Lufthavn.

Undersøgelsen er udført ved:

- Den gamle øvelsesplads
- Skumafprøvningsplads
- Udløb til Skelbækken

[Oversigtskort udeladt]

Der er ikke udført undersøgelser ved ny brandøvelsesplads i nordvestligt hjørne af lufthavnen, da lufthavnen har oplyst, at der ikke har været anvendt

brandslukningsskum på denne lokalitet.

Lufthavnen har redegjort for brug af brandslukningsskum med PFAS-forbindelser i hele lufthavnsområdet /1/. I nedenstående er de forskellige lokaliteter og resultater af undersøgelsen resumeret.

Den gamle øvelsesplads

Øvelsespladsen har været i drift i perioden fra 1973-2002. Pladsen er opbygget af betonplade på 15 x 15 meter med en bramme på 10 meter rundt om betonpladen bestående af slaggebelægning /2/. Pladsen er ikke tilsluttet regnvandssystemet eller drænsystemet på lufthavnens areal, idet pladsen ligger umiddelbart uden for den aktive lufthavn. Da afvandringsforholdene ikke er yderligere beskrevet formodes det, at overfladevand afstrømmer diffust til omkringliggende ubefæstede arealer.

Der er udtaget jordprøver i fire punkter i hhv. 0,5 og 1 meters dybde /1/. Der er påvist indhold af PFAS-forbindelser op til 318 µg/kg, som derved overskrider Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterie for sum af 4 PFAS. Der er ikke udtaget vandprøver ved undersøgelsen.

Skumafprøvningsplads

Skumafprøvningspladsen blev taget i brug omkring år 2000 og var indtil fornylig i drift. Der er med sikkerhed anvendt brandslukningsskum med PFAS-forbindelser frem til 2008 hvorefter lufthavnen oplyser, at de overgik til slukningsskum uden PFAS-forbindelser. Lufthavnen har i sommeren 2022 oplyst, at denne skumafprøvningsplads ikke længere benyttes til brandøvelser.

Pladsen er befæstet med asfalt og er beliggende ved siden af en branddam, hvor overfladevand fra pladsen afledes til. Pladsen er ikke omfattet af miljøgodkendelse. Det er ved tilsyn i starten af december 2021 oplyst til Roskilde Kommune, at branddammen generelt er tom og at overfladevand løber i betonrenden i bunden af dammen. Det blev endvidere oplyst at brandslukningsudstyret kan sprøjte 70 meter og at bilen med dysen på toppen

bliver opstillet bag en rød linje på befæstet areal i fm. øvelserne, hvor der sprøjtes fra.

Som det fremgår på nedenstående luftfoto er der knap 30 meter fra den røde streg til ubefæstede arealer, og det må derfor formodes at brandslukningsskum er sprøjtet på ubefæstede arealer.

[Luftfoto udeladt]

Der er udtaget jordprøver i 8 punkter i to dybder (0,5 og 1 meters dybde) på de ubefæstede arealer omkring skumafprøvningspladsen. Endvidere er der udtaget jordprøver i to punkter i branddammen i 0,3 meters dybde /1/.

Der er påvist indhold af PFAS-forbindelser i varierende niveauer i jorden omkring pladsen, som generelt overskrider Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterie for sum af 4 PFAS på 10 µg/kg. De højeste niveauer er påvist i prøverne 7 og 8 placeret syd for pladsen, hvor der er konstateret op til 255 µg/kg, svarende til en faktor 25 over Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterie. Niveauerne er stigende i dybden og er ikke afgrænset. I punkt 3 og 10 ligger indholdet af PFAS-forbindelser under jordkvalitetskriteriet /1/.

Der er ikke udtaget vandprøver ved undersøgelsen.

Udløb til Skelbækken

Det fremgår af eksisterende ledningsplaner, at overfladevand og drænvand fra Roskilde Lufthavn ledes til Skelbækken. Der er ved undersøgelsen udtaget en prøve i hhv. udløbsvandet til Skelbækken, i bundsediment og biota (planter i bunden af åen) /1/.

Der er påvist 0,096 µg/l i udløbsvandet, hvilket overskrider kriterie for PFOS i recipient/overfladevand på 0,65 ng/l med mere end en faktor 700. I bundslamprøve er der ikke påvist PFAS-forbindelser mens der i biota, er påvist indhold af PFOS på 9,0 µg/kg /1/.

Københavns Lufthavn har i januar 2022 udført supplerende undersøgelser på udløb til Skelbække og ved udløbet. Endvidere har Københavns Lufthavn udført TV-inspektion af mejeriledningen /3/.

På baggrund heraf har Roskilde Kommune fået udtaget prøver på mejeriledningen opstrøms lufthavnen /4/. I nedenstående er de samlede resultater sammenfattet.

Tabel 1 – oversigt over resultater på udløb til Skelbækken, bundprøver og mejeriledning. *sum af 12 PFAS

”

I forhold til den gamle øvelsesplads har Roskilde Kommune i afgørelsen vurderet, at den konstaterede forurening med PFAS-forbindelser er sket i perioden 1973-2002, og dermed for størstedelens vedkommende inden 1. januar 2001. På den baggrund har kommunen vurderet, at det ikke vil være proportionelt at meddele undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40, idet der ikke efterfølgende vil kunne meddeles oprensningspåbud efter jordforureningslovens § 41. Kommunen har desuden vurderet, at det ikke er muligt at eftervise, at der foreligger uagtsom adfærd i forbindelse med anvendelsen af den gamle øvelsesplads, hvorfor der heller ikke kan meddeles påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 69.

I forhold til skumafprøvningspladsen og Skelbækken fremgår dernæst følgende af afgørelsen:

"Skumafprøvningsplads

Forureningen med PFAS-forbindelser på skumafprøvningspladsen er sket i perioden 2000-2008 og Roskilde Kommune vurderer, at der er hjemmel i jordforureningsloven til at kræve at Københavns Lufthavn udfører undersøgelser der afklarer forureningens udbredelse i jord og grundvand. Det er ligeledes relevant at få forureningens eventuelle påvirkning af overfladevand fastslået. herunder i relation til senere vurdering af oprensningsspåbuddets omfang og iagttagelsen af proportionalitetsprincippet. Et påbud skal således kunne afdækket hvilken påvirkningen jordforureningen indebærer for overfladevandet.

Det aktuelle indhold af PFAS-forbindelser i udløb til Skelbækken tyder på, at der sker en fortsat spredning af forurening fra jordforureningen til Skelbækken via dræn. Kommunen vurderer, at Københavns Lufthavn skal undersøge i hvilket omfang der sker spredning af forurening fra jordforureningen ved skumafprøvningspladsen, fx via dræn og andre spredningsveje.

Når lufthavnen har afgrænset forureningen og afklaret udgifter forbundet med en oprensning, vil kommunen under iagttagelse af proportionalitetsprincippet tage stilling til om hele eller dele af forureningen kan kræves oprenset.

Skelbækkken

Undersøgelserne har godtgjort at der er PFAS-forbindelser i udløbsvandet fra lufthavnen til Skelbækken samt i planter i bunden af vandløbet. Der er påvist forurening i bundsediment i Skelbækken før og efter dæmningen samt nedstrøms mejeriledningerne.

Mejeriledningerne tilhører ikke lufthavnen men løber på tværs af lufthavnens areal, med udløb til Skelbækken. I de prøver Roskilde Kommune har udtaget på mejeriledningen opstrøms lufthavnen er der påvist væsentligt lavere indhold af PFAS-forbindelser end der ses i udløbet. Roskilde Kommune vurderer, at det indikerer, at der sker en ikke uvæsentlig tilførsel af PFAS-forurening fra lufthavnens areal til mejeriledningerne.

Der er ikke ledt vand til Skelbækken fra den gamle øvelsesplads via dræn eller overfladevandssystemet og der er ikke viden om andre potentielle forureningskilder til PFAS i lufthavnen. På baggrund af de eksisterende oplysninger vurderes den påviste forurening med PFAS-forbindelser i udløbet til Skelbækken at stamme fra skumafprøvningspladsen og den tilknyttede jordforurening.

Roskilde Kommune vurderer, at der i perioden 2000-2008 er sket en spredning af PFAS-forbindelser til Skelbækken via overfladevandssystemet fra skumafprøvningspladsen, mens det indhold som ses i udløbet i dag formodes at stamme fra jordforureningen omkring skumafprøvningspladsen, som via dræn ledes til udløbet, idet en mindre del dog stammer fra mejeriledningerne. Endvidere kan udløbsvandet være påvirket af afsmitning af aflejringer i regnvandsledningerne og jordmatrixen i de åbne bassiner.

På ovenstående baggrund vurderer kommunen, at det skal afdækkes i hvilket omfang indholdet i udløbsvandet stammer fra brandslukningsaktiviteterne på skumafprøvningspladsen, samt hvilken påvirkning jordforureningen indebærer for overfladevandet. Undersøgelser af vandløbet sker ikke med henblik på oprensning af vandløbet, men med henblik på at afklare hvordan og hvortil jordforureningen spredes, samt til vurdering af hvilken afværgeindsats der skal ske efter jordforureningsloven. Endvidere vil det kunne afklare hvordan udledningen kan standses.

Disse undersøgelser påbydes udført via § 40 i jordforureningsloven og kan efter kommunens opfattelse sekundært påbydes udført jf. § 72 i

Miljøbeskyttelsesloven.”

På baggrund af ovenstående har Roskilde Kommune påbudt Københavns Lufthavne A/S følgende:

”

1. Afgrænse forurening med PFAS-forbindelser ved skumslukningspladsen vertikalt og horisontalt i jord og grundvandet. Afgrænsningen skal ske ved etablering af korte boringer, som skal have fokus på afgrænsning af forureningsspredningen i jorden samt dybere filtersatte boringer, som skal have fokus på afgrænsning af forureningen i det førstkommende sammenhængende grundvandsmagasin. Der skal således som minimum indgå analyse af jordprøver fra alle boringer samt analyse af vandprøver fra alle filtersatte boringer.
2. Afklare om der er andre kilder til forurening med PFAS-forbindelser på lufthavnens areal (fx opbevaring og håndteret slukningsskum, vask af udstyr/tøj/ kørende materiel).
3. Afklare spredningsveje fra skumafprøvningspladsen til Skelbækken og Mejeriledning I og II via dræn og ledninger i jorden. Undersøgelserne skal omfatte indsamling af ledningsoplysninger samt relevante fysiske undersøgelser på arealet.
4. Udføre undersøgelser der afklarer den udledte forurenings påvirkning af skelbækken. Undersøgelserne skal tage udgangspunkt i Region Sjællands tekniske opgavebeskrivelse ”Undersøgelse af jordforureningers påvirkning af målsat overfladevand” (vedlagt). Endvidere skal der udføres afgrænsende undersøgelser af bassin inden udledning, samt udledningens påvirkning af udløbets nærområde, herunder brink og bund i vandløb.

5. Når forureningen er afgrænset og undersøgt tilstrækkeligt skal mængde af forurening estimeres, og der skal udføres en risikovurdering af forureningens risiko for mennesker, grundvand og recipienter.^[5] Risikovurderingen skal være underbygget af konkrete risikoberegninger dels med Miljøstyrelsens risikovurderingsværktøj JAGG og dels ift. vurdering af forureningens betydning for recipientens økologiske tilstand.
6. Når forureningens spredning er tilstrækkeligt afgrænset i jord, grundvand og vandløb, skal der udarbejdes forslag til oprensning af forureningen i området omkring skumafprøvningspladsen. Forslaget skal mindst indeholde:
 1. En beskrivelse af metode og tidsplan for fuld oprensning af forureningen samt evt. alternativer hvor der efterlades forurening.
 1. For hvert oprensningsscenarie skal fremgå et økonomisk overslag over oprensningssomkostningerne samt risikovurdering af evt. restforurening."

Af afgørelsen fremgår endvidere, at Roskilde Kommune i forbindelse med det forudgående varsel har modtaget en række bemærkninger fra Københavns Lufthavne A/S. Kommunen har hertil bl.a. bemærket følgende:

"Roskilde Kommune bemærker, at Skelbækken starter umiddelbart opstrøms Roskilde Lufthavn ved Flyvestationen Skelstrup. Roskilde Lufthavn har udtaget vandprøver opstrøms, hvor der ses væsentligt lavere indhold af PFAS-forbindelser end i lufthavnens udløb. Opstrøms lufthavnens udløb, er der tilløb af vand fra mejeriledning 1 og 2. I mejeriledning 1 og 2 er der påvist indhold af PFAS-forbindelser i lave niveauer opstrøms lufthavnen (0,8-1,6 ng/l) mens der ses højere niveauer i udløbsvandet (3-49 ng/l). Dette indikerer, at det primære indhold af PFAS-forbindelser i mejeriledningerne stammer fra indtrængende forurenede vand fra lufthavnen, der bidrager til forurening med PFAS-

forbindelser i udløbsvandet til Skelbækken. På den baggrund er der behov for forureningsundersøgelser, som kan afdække de potentielle spredningskanaler.

[...]

Roskilde Kommune bemærker, at formålet med dette påbud er, at belyse forureningen og dens spredning, og herunder skal evt. spredning via en ledning som passerer ejendommen også belyses. Hvis ledningerne er utætte og derfor medvirker til en utilsigtet spredning af forureningen, der trænger ind i de utætte ledninger, vil et krav om at stoppe en sådan spredning formodentligt blive rettet mod ledningsejeren efter spildevandsreglerne (miljøbeskyttelsesloven)."

2.2 Klagens indhold

Klager har indledningsvis oplyst, at klager er indstillet på at arbejde videre med kortlægning og afværge, og således allerede er i gang med at efterleve visse dele af påbuddet. Det er imidlertid klagers opfattelse, at det meddelte påbud går videre, end hvad Roskilde Kommune har hjemmel til, idet der ifølge klager hverken i jordforureningslovens § 40 eller miljøbeskyttelseslovens § 72 er hjemmel til at påbyde undersøgelser af forureningens spredning til og via to drænledninger (Mejeriledning I og II), der passerer lufthavnens område, samt forureningens påvirkning af et vandløb (Skelbækken), hvortil der ledes overfladevand og drænvand bl.a. fra lufthavnens område. Det er i øvrigt for klager uklart, om kommunen har meddelt påbud om undersøgelser af vandløbet med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 72 eller jordforureningslovens § 40. Såfremt det er miljøbeskyttelseslovens § 72 har klager hertil anført, at bestemmelsen alene finder anvendelse på jordforureninger før 1. januar 1992 og øvrige forureninger forårsaget ved fejl eller forsømmelse (culpa). Klager har i den forbindelse påpeget, at vurderingen af, om der er tale om fejl eller forsømmelse, skal foretages på baggrund af den viden og standard, der forelå på forureningstidspunktet. Fremstillingen af brandslukningsskum indeholdende PFOS blev først forbudt i 2006, og allerede fremstillet skum kunne lovligt anvendes frem til 2011. Klager stoppede frivilligt med at anvende brandskum med alle typer af PFAS-forbindelser i 2008. Der kan derfor ifølge klager ikke være

tvivl om, at lufthavnens brug af brandskum indeholdende PFOS/PFAS ikke kan bebrejdes lufthavnen som fejlagtig eller som en forsømmelse.

Klager har desuden anført, at det i henhold til nævnets faste praksis vil være i strid med det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip at meddele undersøgelsespåbud, hvis det på forhånd kan udelukkes, at der senere vil kunne meddeles oprensningspåbud til forurenere. Idet det efter klagers opfattelse er udelukket at meddele klager et oprensningspåbud i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 69 i forhold til vandløbet, er det ifølge klager af den grund også udelukket at meddele et undersøgelsespåbud efter miljøbeskyttelseslovens § 72.

Såfremt det påklagede påbud er meddelt med hjemmel i jordforureningslovens § 40 har klager hertil anført, at det af jordforureningslovens § 2 fremgår, at loven omfatter jord og i visse tilfælde grundvandsforureninger. Loven kan imidlertid efter klagers opfattelse ikke udstrækkes til at omfatte undersøgelser af et vandløb. Hertil kommer, at det i henhold til nævnets faste praksis vil være i strid med det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip at meddele et undersøgelsespåbud, hvis det på forhånd kan udelukkes, at der senere vil kunne meddeles et oprensningspåbud. Oprensning af vandløbet vil ifølge klager antage et omfang, herunder økonomisk, der i sig selv vil medføre, at oprensning i henhold til proportionalitetsprincippet ikke kan pålægges klager, hvorfor der også af den grund ikke kan meddeles undersøgelsespåbud. Klager påpeger i øvrigt, at det følger af fast praksis, at jordforureningsloven ikke hjemler, at der udstedes undersøgelsespåbud alene med det formål at tilvejebringe et grundlag for eventuel kortlægning af en forurening.

Klager har herudover anført, at det ikke er usandsynligt, at eventuel PFAS-forurening i vandløbet tillige kan hidrøre fra andre ejendomme og/eller nye/gamle virksomheder langs vandløbet opstrøms. Det vil derfor efter klagers opfattelse være yderst vanskeligt, og formentligt ikke stå mål med omkostningerne for klager, at skulle afgrænse en eventuel PFAS-koncentration til klagers aktiviteter. I øvrigt fremstår det efter klagers opfattelse udokumenteret, når Roskilde Kommune konkluderer, at kommunens prøver indikerer, at det

væsentligste bidrag med PFOS/PFAS til vandløbet stammer fra lufthavnen, herunder fra indtrængende forurennet vand i Mejeriledning I og II. Klager påpeger i den forbindelse, at Forsvarets Bygningstjeneste har etableret en tilslutning til Mejeriledning I og II, som i sin tid afledte regn- og spildevand fra militært område, og at kommunen i december 2022 er blevet orienteret om, at Region Sjælland har udført undersøgelser for PFAS-forbindelser på forsvarrets område. Når der er konstateret PFAS-forurennet jord (og grundvand), og drænledninger med kobling til de to ledninger forsat eksisterer, er det ifølge klager overvejende sandsynligt, at der fortsat ledes PFAS-forurennet regnvand til ledningerne fra forsvarrets ejendom.

I forlængelse heraf har klager anført, at Mejeriledning I og II ikke tilhører klager, og at det efter klagers opfattelse er ledningsejer, der bør undersøge ledningernes forureningskilde og i den forbindelse sandsynliggøre, at forureningen skulle stamme fra klager. Uanset om forureningen skyldes manglende vedligeholdelse eller ledningernes konstruktion, kan klager således ikke anses for at være ansvarlig for forureningen heri, og dermed heller ikke den forurening af vandløbet, der måtte stamme fra ledningerne. Det er i øvrigt klagers opfattelse, at kommunen selv bekræfter dette i påbuddet, hvor det bemærkes, at hvis ledningerne er utætte og derfor medvirker til en utilsigtet spredning af forureningen, vil et krav om at stoppe en sådan spredning blive rettet mod ledningsejeren efter reglerne i miljøbeskyttelsesloven. Klager henviser desuden til praksis efter jordforureningsloven, hvoraf det klart fremgår, at det ubetingede forureneransvar påhviler ledningsejeren.

2.3 Roskilde Kommunes bemærkninger til klagen

Roskilde Kommune har den 8. november 2022 og den 3. maj 2023 (dateret 12. april 2023) fremsendt bemærkninger til klagen, som i hovedsagen er en gentagelse af, hvad der fremgår af den påklagede afgørelse, herunder særligt kommunens bemærkninger til høringssvaret fra klager. Kommunen har herudover understreget, at de påbudte undersøgelser i vandløbet ikke skal foretages med henblik på en senere efter jordforureningsloven påbudt renseindsats i vandløbets vandfase, men sammen med de øvrige delelementer i undersøgelsespåbuddet skal de give et så retvisende billede af jordforureningen som muligt. Det kan i øvrigt efter kommunens opfattelse ikke udelukkes, at der

kan kræves oprensning af brinker, arealer hvor der er sket opstuvning af vand og kontaminering med PFAS-forbindelser nedstrøms vandløbet, hvis undersøgelserne påviser en forurening, der udgør en risiko, og det vurderes at være proportionelt at oprense denne. Når de afgrænsende undersøgelser af Skelbækken er udført, vil forureningens påvirkning af overfladevand, sediment og brinker ifølge kommunen kunne fastslås.

Roskilde Kommune har desuden oplyst, at Mejeriledning I og II tilhører fem lodsejere samt Forsvarets Bygningstjeneste, og at Forsvarets Bygningstjeneste har etableret en tilslutning hertil, som tidligere afledte både regn- og spildevand fra militært område, men som nu kun afleder regnvand. Kommunen er i december 2022 blevet orienteret om, at Region Sjælland har udført undersøgelser for PFAS-forbindelser på ejendommen, og at der er påvist indhold af PFOS i grundvandet ca. 24 m u.t. Kilden til forureningen er ikke afklaret og der foreligger ikke prøver af overfladevand, som kan afklare indhold af PFAS-forbindelser. Der ses imidlertid et væsentligt lavere indhold af PFOS i Mejeriledning I og II opstrøms lufthavnen, end i udløbsvandet efter ledningerne har passeret lufthavnens område. Kommunen fastholder, at dette indikerer, at det primære indhold af PFAS-forbindelser i ledningerne stammer fra indtrængende forurenede vand fra lufthavnens område, der bidrager til forurening med PFAS-forbindelser i udløbsvandet til Skelbækken. Kommunen påpeger i den forbindelse, at den gamle øvelsesplads ikke er tilsluttet afvandingssystemet, hvorfor denne efter kommunens vurdering ikke har bidraget til forurening i ledningerne eller bækken.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at der mellem klager og Roskilde Kommune er enighed om, at der er konstateret PFAS-forurening i og omkring lufthavnens skumafprøvningsplads, og at forureningen er opstået som følge af aktiviteterne på pladsen i perioden 2000-2008, hvor der har været anvendt brandskum indeholdende PFAS. Nævnet anser det derfor som ubestridt, at klager er at anse som forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, at forureningen er sket efter den 1. januar 1992, jf. jordforureningslovens § 40, stk. 2, og at den væsentligste del af forureningen er sket efter den 1. januar 2001, jf. jordforureningslovens § 42. Idet klager samtidig har givet udtryk for at ville efterleve den del af påbuddet, der vedrører afgrænsningen af forureningen ved skumafprøvningspladsen, behandler nævnet i det følgende alene klagepunkterne om de dele af påbuddet, der vedrører undersøgelser af Mejeriledning I og II samt vandløbet Skelbækken, dvs. påbuddets vilkår 3 og 4, samt dele af vilkår 5 og 6.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af jordforureningslovens § 40, at miljømyndigheden kan påbyde en forurener, jf. § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., at give de oplysninger, som har betydning for vurderingen af afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger vedrørende en eventuel forurening. Forureneren kan herunder påbydes at

1. foretage prøveudtagning, analyser og måling af stoffer og lignende med henblik på at klarlægge årsagerne til eller virkningerne af en stedfunden forurening samt forureningens art og omfang og
2. klarlægge, hvordan følgerne af forurening afhjælpes eller forebygges.

Det følger af bestemmelsens ordlyd, at de oplysninger, der kan afkræves, skal have betydning for vurderingen af afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger vedrørende den eventuelle forurening. Om omfanget af de oplysninger og undersøgelser, der kan påbydes efter § 40, stk. 1, fremgår bl.a. følgende af forarbejderne til bestemmelsen:[6]

"Udover påbud om afgivelse af oplysninger, der umiddelbart er i forurenerens besiddelse, hjemler bestemmelsen påbud om, at forureneren for egen regning skal foretage nærmere undersøgelser m.v. Hermed kan oplysninger om forureningens omfang og karakter, grundvandsforhold og lignende blive belyst med henblik på stillingtagen til omfanget af den nødvendige oprydning eller andre afværgeforanstaltninger."

En undersøgelse af en forurening skal således give den fornødne klarhed omkring forureningens omfang og de risici, der er forbundet med forureningen, for at kunne udgøre et fyldestgørende grundlag for miljømyndighedens vurdering af, hvorvidt og hvordan en forurening kan påbydes oprenset.

Af bestemmelsens forarbejder fremgår desuden følgende:

"Endvidere skal det bemærkes, at myndigheden ud fra det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip har pligt til at undgå, at undersøgelsespåbud bliver uforholdsmæssigt dyre i forhold til omfanget og arten af den mulige forurening, som forureneren antages at have givet anledning til. (...) I relation til de forvaltningsretlige principper skal det bemærkes, at myndigheden bør overveje om, der er baggrund for at meddele undersøgelsespåbud i flere faser, hvor første undersøgelse har til formål at slå fast, om der er en forurening. (...) Ud fra resultatet af denne indledende undersøgelse kan myndigheden vurdere, om der er grundlag for at meddele et nyt undersøgelsespåbud, som skal have til formål at afgrænse forureningen mere præcist og således danne grundlag for at vurdere omkostningerne for et efterfølgende oprydningspåbud."

En forurening kan således ikke kræves (yderligere) undersøgt, hvis udgifterne til undersøgelserne vil være uforholdsmæssige i forhold til de risici, den mulige forurening indebærer.

Påbudshjemlen skal desuden administreres under hensyn til det almindelige forvaltningsretlige princip om klarhed og bestemthed for forvaltningsaktens

indhold. I relation til et undersøgelsespåbud indebærer princippet ikke nødvendigvis, at myndigheden på forhånd skal fastlægge detaljerne i undersøgelsesernes udførelse. En mere hensigtsmæssig fremgangsmåde er ofte, at målet med de krævede undersøgelser fastlægges i påbuddet, så der gives påbudsadressaten frihed til at foreslå den udformning og metode for undersøgelserne, som er mindst byrdefuld for påbudsadressaten. Herved tilgodeses tillige et vigtigt proportionalitetshensyn. Ved samtidigt at stille krav om, at oplægget fremsendes til miljømyndighedens godkendelse, sikres, at påbudsadressatens forslag er egnet til at opfylde målet. Denne fremgangsmåde er sædvanlig ved meddelelse af undersøgelsespåbud.[7]

I forhold til risikovurderingen fremgår følgende af Miljøstyrelsens vejledning om oprydning på forurenede lokaliteter:[8]

"2.3.4 Risikovurdering

Risikovurderinger er vurderinger af de miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser af en forurening, og formålet med risikovurderingerne er at afklare behovet for afværgeforanstaltninger.

Risikovurderinger tager udgangspunkt i konkrete situationer og bygger på oplysninger om de forurenende stoffer, de sprednings- og eksponeringsveje og den målgruppe, der er aktuel i den givne situation. Risikoen i relation til anvendelsen af jorden, risikoen i relation til afdampning og risikoen i relation til grundvandet vurderes hver for sig.

[...]

En risikovurdering i forhold til grundvandet skal anvendes til at vurdere, om en forurening i jord eller sekundært grundvand giver et uacceptabelt forureningsbidrag til grundvandsressourcen. Til brug for risikovurderingen er der fastsat en række grundvandskvalitetskriterier. Risikovurderingen tager

udgangspunkt i, at grundvandskvalitetskriterierne skal være opfyldt overalt i grundvandsressourcen. Risikovurderingen skal foretages trinvis, således at der først udføres en simpel vurdering. Er denne vurdering ikke tilstrækkelig til at vise, at der ikke er nogen risiko, udføres der mere komplicerede beregninger. I de komplicerede beregninger kan der indgå sorption, dispersion, nedbrydning af forureningskomponenter. Vurderingen af påvirkningen af grundvandet anvendes desuden til at foretage en risikovurdering i relation til recipienter.”

Videre fremgår bl.a. følgende af vejledningen i forhold til omfanget af forureningsundersøgelser:

”4.2 Prøvetagning af jord og vand

Prøvetagning af jord og vand sker i undersøgelsesfasen normalt fra boringer. Formålet med prøverne er at belyse forurenings-, jordbunds-, og grundvandsforholdene i et sådant omfang, at der dels kan gennemføres en risikovurdering, og at der dels foreligger tilstrækkeligt grundlag for projektering og gennemførelse af de nødvendige afværgeforanstaltninger.

[...]

4.6 Geologi, hydrogeologi og hydrologi

Ved forureningsundersøgelser skal geologiske og hydrogeologiske forhold udredes. De aktuelle jordlag skal beskrives geologisk. Ud over at benytte basisdata gøres dette primært på grundlag af geologisk karakterisering af jordprøver fra undersøgelsesboringerne. Der kan suppleres med geotekniske forsøg og geofysiske målinger. (...).

Ved den hydrogeologiske beskrivelse skal de aktuelle grundvandsforhold beskrives. Grundvandsmagasiner vurderes på baggrund af den geologiske beskrivelse og grundvandsobservationer i boringerne ved pejlinger. Herudover

kan der suppleres med hydrauliske pumpeforsøg, jf. afsnit 4.2.5 og evt. grundvandsmodeller. Strømningsforholdene i de enkelte grundvandsmagasiner kan herefter bestemmes i form af potentialeforhold, strømningsretning og -gradient, hydrauliske parametre og lækageforhold.

Områdets recipientforhold bør ofte kortlægges i forbindelse med forureningsundersøgelser. Hvor en recipient er placeret tæt på den forurenede grund, bør det undersøges, om der er sket en forureningspåvirkning. Påvirkningen kan ske dels ved grundvandsafstrømning, dels ved overfladeafstrømning. I de fleste forureningsundersøgelser er påvirkningen af grundvandet mest kritisk.

På baggrund af den geologiske model, pejleresultater fra grundvandsundersøgelsen og vandstandsmålinger fra recipienten, vurderes det, om forureningen potentielt kan afstrømme i recipienten. Er det tilfældet beregnes koncentrationsbidraget af forureningen ud fra analyseresultater fra grundvandet tæt på recipienten, under hensyntagen til mekanismer som opblanding, nedbrydning og sorption."

Om risikovurderingen fremgår desuden følgende af vejledningen:

"5.1 Definitioner, fremgangsmåde og datakrav

En risikovurdering er en vurdering af de miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser af en forurening. Formålet er at afklare behovet for afværgeforanstaltninger, idet en konkret risikovurdering er forudsætningen for en afværgeforanstaltning.

Risikovurderinger tager sit udgangspunkt i konkrete situationer og bygger på oplysninger om de forurenende stoffer, de sprednings- og eksponeringsveje og den målgruppe, der er aktuel i den givne situation. Risikovurderingen skal basere sig på:

- Resultaterne af de udførte undersøgelser, herunder art og omfang af forureningen samt områdets geologiske, hydrogeologiske og hydrologiske forhold.
- En farlighedsvurdering af de aktuelle forureningskomponenter.
- En gennemgang af de mulige sprednings- og eksponeringsveje (sårbarhedsvurdering).
- Viden om de eksponerede målgrupper.

En konkret risikovurdering vil pege på de kombinationsveje og effekter, der kan udgøre en fare for målgruppen. (...)”

Roskilde Kommune har i den påklagede afgørelse påbudt klager at afgrænse forurening med PFAS-forbindelser ved skumafprøvningspladsen vertikalt og horisontalt i jord og grundvandet (vilkår 1). Kommunen har herudover særskilt påbudt klager, at afklare spredningsveje fra skumafprøvningspladsen til Skelbækken og Mejeriledning I og II via dræn og ledninger i jorden (vilkår 3), samt at udføre undersøgelser, der afklarer den udledte forurenings påvirkning af Skelbækken (vilkår 4), herunder med udgangspunkt i Region Sjællands tekniske opgavebeskrivelse ”Undersøgelse af jordforureningers påvirkning af målsat overfladevand”. Endvidere påbydes klager at udføre afgrænsende undersøgelser af bassin inden udledning, samt udledningens påvirkning af udløbets nærområde, herunder brink og bund i vandløb.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker hertil, at det efter nævnets vurdering i visse tilfælde kan være relevant i forbindelse med en afgrænsende undersøgelse at belyse eventuelle dræn- eller kloakforhold eller lignende, for derved at kunne afdække mulige spredningskorridorer for en konstateret forurening, i den udstrækning oplysningerne vurderes at have betydning for vurderingen af afhjælpende foranstaltninger vedrørende jordforureningen.[9] Nævnet er således på baggrund af sagens oplysninger enig med Roskilde Kommune i, at det i forbindelse med afgrænsningen af forureningen i jord og grundvand vil være relevant at afdække, om der er kloakledninger, dræn eller lignende ved og omkring skumafprøvningspladsen, som har været anvendt til opsamling af PFAS-

holdigt vand eller brandslukningsskum fra pladsen, og som potentielt kan være spredningskorridorer. De nærmere undersøgelser må imidlertid afdække, om Mejeriledning I og II udgør sådanne spredningskorridorer. Nævnet justerer derfor påbuddets ordlyd (vilkår 3).

For så vidt angår påbuddets vilkår 4, 5 og 6 bemærker Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at undersøgelser af den konstaterede forurenings potentielle påvirkning af recipienter efter nævnets opfattelse må foretages i overensstemmelse med retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning om oprydning på forurenede lokaliteter. Nævnet er ikke uenigt med Roskilde Kommune i, at de undersøgelser, der allerede er foretaget, tyder på, at der fra lufthavnens område tilføres PFAS-forbindelser til Mejeriledning I og II samt Skelbækken. Nævnet er imidlertid ikke enigt med kommunen i, at yderligere undersøgelser af ledningerne og Skelbækken kan medvirke til at afdække, om hele eller dele heraf stammer fra skumafprøvningspladsen. Af samme grund er nævnet ikke enigt med kommunen i, at det for den konkrete risiko- og proportionalitetsvurdering i forhold til den konstaterede forurening ved skumafprøvningspladsen er relevant eller nødvendigt at foretage yderligere undersøgelser af vandløbet. Det står således ikke klart for nævnet, hvad formålet med flere prøver skulle være, og hvad resultatet af prøverne skal bruges til, idet nævnet bemærker, at kommunen har oplyst, at undersøgelser af vandløbet ikke sker med henblik på oprensning af vandløbet, men med henblik på at afklare hvordan og hvortil jordforureningen spredes, samt til vurderingen af hvilken afværgeindsats, der skal ske efter jordforureningsloven i forhold til forureningen ved skumafprøvningspladsen. Dette formål må efter nævnets vurdering antages at blive opfyldt med de undersøgelser, der påbydes i afgørelsens vilkår 1, 2 og 3. Nævnet ophæver på den baggrund det påbudte vilkår 4, og foretager i forlængelse heraf justeringer af vilkår 5 og 6.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker i den forbindelse, at såfremt det på baggrund af de forureningsundersøgelser, som klager som følge af det meddelte påbud skal gennemføre, må lægges til grund, at forureningen ved skumafprøvningspladsen har spredt sig, herunder til områder ved udløbet til Skelbækken eller vandløbets brinker, må disse forhold indgå i Roskilde Kommunes samlede vurdering af, hvilke yderligere undersøgelser og/eller afværgetiltag, der potentielt efterfølgende er proportionale at påbyde iværksat.

Nævnet bemærker i den forbindelse, at der således ikke er noget til hinder for at meddele successive eller etapevise undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40, så længe betingelserne indeholdt i bestemmelsen er opfyldt på påbudstidspunktet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster på den baggrund Roskilde Kommunes afgørelse af 20. september 2022 med de anførte ændringer, idet der efter nævnets vurdering ikke med klagen i øvrigt er fremkommet forhold, der kan føre til yderligere ændringer af kommunens afgørelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det følger af det almindelige fortolkningsprincip, *lex specialis*, at jordforureningslovens § 40 går forud for miljøbeskyttelseslovens § 72. Såfremt jordforureningsloven finder anvendelse, skal denne lov således bruges frem for miljøbeskyttelsesloven. Idet betingelserne for at anvende jordforureningslovens § 40 netop er opfyldt i forhold til den konstaterede jordforurening, kan miljøbeskyttelseslovens § 72 efter nævnets vurdering ikke anvendes til at udvide undersøgelsespligten over for en forurener omfattet af jordforureningslovens § 41.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Roskilde Kommunes afgørelse af 20. september 2022 om påbud om at undersøge forurening med PFAS-forbindelser ved skumafprøvningsplads ved Roskilde Lufthavn på matr.nr. [Matrikelnummer1] og matr.nr. [Matrikelnummer2], på adressen [Adresse1], 4000 Roskilde, med følgende ændringer, hvor det tilføjede er anført med *kursiv* og det bortfaldne er gennemstreget:

Vilkår 3 ændres til:

"Afklare eventuelle spredningsveje fra skumafprøvningspladsen *via kloakledninger, dræn eller lignende til Skelbækken og Mejeriledning I og II via dræn og ledninger i*

jorden. Undersøgelserne ~~kan~~ **skal** omfatte indsamling af ledningsoplysninger samt relevante fysiske undersøgelser på arealet."

Vilkår 4 ophæves.

Vilkår 5 ændres til:

"Når forureningen er afgrænset og undersøgt tilstrækkeligt skal mængde af forurening estimeres, og der skal udføres en risikovurdering af forureningens *påvirkning af risiko for menneskers sundhed (arealanvendelse)*, grundvand og recipienter. Risikovurderingen skal være underbygget af konkrete risikoberegninger med Miljøstyrelsens risikovurderingsværktøj JAGG ~~og dels ifht. vurdering af forureningens betydning for recipientens økologiske tilstand.~~"

Vilkår 6 ændres til:

"Når forureningens spredning er tilstrækkeligt afgrænset i jord ~~og grundvand og vandløb~~, skal der udarbejdes forslag til oprensning af forureningen i området omkring skumafprøvningspladsen. Forslaget skal mindst indeholde:

1. En beskrivelse af metode og tidsplan for fuld oprensning af forureningen samt evt. alternativer hvor der efterlades forurening.

1. For hvert oprensningsscenarie skal fremgå et økonomisk overslag over oprensningsomkostningerne samt risikovurdering af evt. restforurening."

[1] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurennet jord.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024 om miljøbeskyttelse.

[3] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[5] Påbud om undersøgelser af brandslukningsplads er hjemlet i jordforureningslovens § 40, stk. 1, mens påbud om undersøgelser af udløb til Skelbækken er hjemlet i miljøbeskyttelseslovens § 72.

[6] Jf. de specielle bemærkninger til § 40 i forslag L183 til Lov om forurennet jord som fremsat den 10. februar 1999.

[7] Jf. bl.a. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 31. maj 2024 i sagsnr. 22/08894.

[8] Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 6/1998 – Oprydning på forurenede lokaliteter – Hovedbind.

[9] Jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 31. maj 2024 i sagsnr. 22/08894.

Lovområder:

Jordforureningsloven